

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 22. februārī
(OR. en)

6324/21

COHOM 31
COPS 61
CONUN 14
COASI 23
MAMA 27
COEST 43
COAFR 50
DEVGEN 29
CFSP/PESC 151
COVID-19 46

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2021. gada 22. februāris
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par cilvēktiesībās balstītu atveseļošanu pēc Covid-19

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par cilvēktiesībās balstītu atveseļošanu pēc Covid-19;
Padome tos apstiprināja 3785. sanāsmē, kas notika 2021. gada 22. februārī.

Padomes secinājumi par cilvēktiesībās balstītu atveseļošanu pēc Covid-19

Vispārīga informācija

1. Padome atgādina, ka visas cilvēktiesības ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas. Tas ir vēl jo svarīgāk krīzes laikā, kad mums ir īpaši jāaizsargā personas, kas atrodas neaizsargātā situācijā, nelabvēlīgā situācijā un ir marginalizētas.
2. Padome atkārtoti apstiprina, ka krīzes situācijas ir īpašs pārbaudījums visu cilvēktiesību īstenošanai un demokrātisko principu ievērošanai. Pašreizējā Covid-19 pandēmija un tās sociālekonomiskās sekas arvien vairāk negatīvi ietekmē cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu, tostarp pilsonisko telpu. Tā vēl vairāk padziļina iepriekš pastāvējušo nevienlīdzību un palielina spiedienu uz personām neaizsargātās situācijās. Šajā sakarā ieguldīšana cilvēktiesībās, demokrātijā un tiesiskumā un pilsoniskās telpas nodrošināšana ir būtiska, lai panāktu taisnīgāku, zaļāku, noturīgāku un iekļaujošāku sabiedrību. Laikā, kad joprojām tiek pārkāptas cilvēktiesības, kad demokrātija saskaras ar nopietnām problēmām un pilsoniskās sabiedrības telpa daudzās pasaules daļās samazinās un tiek stingri ierobežota, ietverot gadījumus, kad to veic valstis, kuras Covid-19 pandēmiju izmanto kā ieganstu tiesiskuma un starptautisko saistību neievērošanai un cilvēktiesību un pilsoniskās telpas ierobežošanai, ES atbalsta ANO ģenerālsekretāra aicinājuma rīkoties cilvēktiesību jomā efektīvu īstenošanu, kā arī viņu kā vadītāju cilvēktiesību izvirzīšanā par galveno elementu reakcijā uz Covid-19. Padome atgādina, ka jebkādiem cilvēktiesību ierobežojumiem ir stingri jāatbilst starptautiskajām tiesībām, proti, jābūt noteiktiem tiesību aktos, nepieciešamiem, samērīgiem, pagaidu rakstura un nediskriminējošiem.

3. Padome uzsver, ES reakcija uz Covid-19 pandēmiju un atveseļošana pēc tās aizvien balstīsies uz cilvēktiesībām, demokrātiju un tiesiskumu, kā tas norādīts Padomes secinājumos par ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam. Īpaša uzmanība jāpievērš pandēmijas iespējamajai ilgāka termiņa ietekmei uz visu cilvēktiesību, tostarp pamatbrīvību, vienlīdzības un nediskriminācijas principa, izmantošanu. Šajā sakarā jāievēro piemērojamie starptautiskie standarti. Tas sevī ietver tādas pieejas nodrošināšanu, kas reaģē uz dzimumu un vecumu un ņem vērā invaliditāti, kā arī mērķtiecīgus pasākumus attiecībā uz personām neaizsargātās situācijās pandēmijas laikā un atveseļošanas plānos.
4. ES apņemas nodrošināt, lai mūsu atbildes reakcijā tiktu ievērota visu cieņa un cilvēktiesības bez jebkādas diskriminācijas. Nevienu nedrīkst atstāt novārtā, nevienu cilvēktiesību aspektu nedrīkst ignorēt.

Labāka atjaunošana

5. Padome atkārtoti apstiprina, ka sociālekonomiska reakcija, kuras pamatā ir cilvēktiesības, ļaus panākt labāku un ilgtspējīgāku atveseļošanu. Covid-19 pandēmija ir arī trauksmes zvans saistībā ar vēl lielāku apdraudējumu – klimata pārmaiņām un vides degradāciju. ES darbībām būtu jābalstās uz Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām un Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, un tās pamatā vajadzētu būt cilvēktiesībām. Tām būtu arī jāpalīdz nodrošināt ilgtspējīgu un klimatjutīgu ekonomikas atveseļošanas politiku pēc Covid-19 krīzes kā svarīgu ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas elementu, kas nodrošina ikvienam paredzētu klimatnoturīgu, iekļaujošu un taisnīgu pāreju uz vidiski ilgtspējīgu ekonomiku.

6. Covid-19 pandēmijas sekas ir saasinājušas globālo sociālekonomisko nevienlīdzību, izraisījušas bezdarba pieaugumu, apdraudējušas sociālo kohēziju un nesamērīgi ietekmējušas personas, kas atrodas neaizsargātās situācijās, nelabvēlīgās situācijās un ir marginalizētas, tostarp nabadzības visvairāk skartās personas, personas neoficiālajā ekonomikā, bezdarbniekus, sievietes un meitenes, personas ar invaliditāti, vecāka gadagājuma personas, pie minoritātēm – tostarp nacionālām, etniskām un reliģiskām minoritātēm – piederošas personas, LGBTI, migrantus un bēgļus, bērnus un jauniešus. ES ir rīkojusies ātri, veicot tūlītējus ekonomiskus atvieglojumus, lai risinātu ekonomikas lejupslīdes radītās sekas nodarbinātības un sociālajā jomā. Lai mazinātu ilgtermiņa sekas, ES pievērsīsies arī iekļaujošai politikai, tostarp atbalstot jauniešus. Sociālajai aizsardzībai, cilvēktiesībām darba pasaulē un ekonomikas intervencēm jābūt visiem pieejamām, īpašu uzmanību pievēršot tam, ka tās ir pieejamas personām ar invaliditāti un personām, kas atrodas neaizsargātās situācijās. ES aicina pilnībā ievērot visu migrantu, bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu cilvēktiesības un pamatbrīvības, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām personām, tostarp bērniem.
7. Padome pauž dziļas bažas par Covid-19 pandēmijas nesamērīgo un negatīvo ietekmi uz sieviešu un meiteņu cilvēktiesību izmantošanu un dzimumu līdztiesību visā pasaulē. Tā kā aptuveni 70 % no pasaules darbaspēka veselības aprūpes un sociālajā jomā veido sievietes, viņas ir bijušas pirmajās rindās, reaģējot uz pandēmiju, un nesamērīgi cietušas no darbvietu un ienākumu zaudēšanas, darbaspēka ekspluatācijas, skolu slēgšanas un neapmaksāta aprūpes darba pieauguma. Viņas ir arī cietušas no pieaugošas vardarbības ģimenē un no traucētas piekļuves seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumiem. ES pastiprinās centienus nodrošināt uz cilvēktiesībām balstītu atlabšanu, kurā ņemti vērā dzimuma aspekti, jo īpaši paturot prātā vajadzību nodrošināt, lai sievietes un meitenes varētu pilnībā izmantot cilvēktiesības. ES turpinās iestāties par visu veidu seksuālās un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušanu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, un Paaudžu līdztiesības forumā vadīs Rīcības koalīciju ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai.

8. Padome arī pauž bažas par Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi uz bērnu tiesībām visā pasaulē, jo īpaši uz to bērnu tiesībām, kas dzīvo jau tā nelabvēlīgā vai neaizsargātā situācijā, kā arī uz to bērniem tiesībām, kurus skāruši bruņoti konflikti. Eiropas Savienība pastiprinās centienus sadarboties ar partneriem, izvirzīt bērnus atveseļošanas centienu centrā un nodrošināt, ka viņu tiesības tiek pilnībā ievērotas un ka viņi ir aizsargāti pret visu veidu nabadzību, vardarbību, ekspluatāciju, nevērību un ļaunprātīgu izmantošanu.
9. Padome atgādina Padomes secinājumus par cilvēktiesībām un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību globālajās piegādes ķēdēs un apņemšanos īstenot ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, lai respektētu cilvēktiesības un darba standartus un aizsargātu tos no negatīvas ietekmes, ko rada uzņēmumi, tostarp, lai nodrošinātu, ka tiem, kurus skar uzņēmējdarbība, ir pieejama efektīva tiesību aizsardzība.
10. Padome pauž bažas par Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi uz personu ar invaliditāti tiesībām, kas veido 15 % pasaules iedzīvotāju. ES pastiprinās sadarbību ar partneriem, lai nodrošinātu, ka personas ar invaliditāti pilnībā izmanto cilvēktiesības saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, kā arī lai nodrošinātu, ka viņu vajadzības atveseļošanas procesā tiek pilnībā apmierinātas.
11. Padome atkārtoti apstiprina ikviena cilvēka tiesības uz visaugstāko sasniedzamo fiziskās un garīgās veselības standartu. Ir būtiski imunizāciju pret Covid-19 uzskatīt par globālu sabiedrisku labumu un nodrošināt savlaicīgu, taisnīgu un vienlīdzīgu globālo piekļuvi drošām, cenas ziņā pieejamām un efektīvām vakcīnām, terapijai un diagnostikai.

15. Covid-19 pandēmija ir parādījusi, cik izšķiroša nozīme ir brīviem, plurālistiskiem un neatkarīgiem medijiem, kas ir demokrātiskas sabiedrības būtiska sastāvdaļa un kas sniedz iedzīvotājiem uzticamu, uz faktiem balstītu informāciju, tādējādi palīdzot glābt dzīvības. Šajā sakarā ļoti svarīgi ir veicināt žurnālistu drošību. Dezinformācija – tiešsaistē vai bezsaistē – var apdraudēt dzīvības. Ir ārkārtīgi svarīgi apņēmīgi vērsties pret dezinformāciju, izmantojot pārredzamu, savlaicīgu un uz faktiem balstītu komunikāciju, tostarp atveseļošanas posmā, un tādējādi stiprināt sabiedrību noturību. Vārda brīvības aizsardzība un medijpratības un informācijpratības veicināšana ir svarīgi ilgtermiņa pasākumi, ar ko vērsties pret dezinformāciju un tās sekām.
16. Covid-19 pandēmija ir paātrinājusi mūsu sabiedrību digitalizāciju un likusi daudziem no mums strādāt, mācīties un socializēties attālināti. Piekļūstami digitālie risinājumi ir būtiska daļa no ES reakcijas uz koronavīrusu. Veselības aprūpes sistēmu digitālo spēju stiprināšana, e-izglītības un digitālo attālinātās mācīšanās risinājumu īstenošana, tāpat kā nepieciešamība novērst digitālās plaisas, ir izšķiroši svarīga, lai stiprinātu skarto sabiedrību noturību. Digitālajām tehnoloģijām, kas var palīdzēt ierobežot pandēmiju, jābūt iekļaujošām, un tās jāizstrādā, jāattīsta un jāizmanto, pilnībā ievērojot cilvēktiesības, tostarp tiesības uz privātumu. Padome atgādina, ka cilvēktiesības ir vienlīdz piemērojamas gan tiešsaistē, gan bezsaistē un neatkarīgi no izmantotās tehnoloģijas.

Kopīgs darbs

17. Padome atgādina Padomes 2020. gada 8. jūnija secinājumus par Eiropas komandas globālo atbildes reakciju uz Covid-19, kuros cita starpā iekļauta atsauce uz 2020. gada 8. aprīļa kopīgo paziņojumu par globālo atbildes reakciju uz Covid-19, un uzsver, ka ES turpinās veicināt un atbalstīt labu pārvaldību, cilvēktiesības, tiesiskumu, dzimumu līdztiesību un nediskriminēšanu, pienācīgus darba apstākļus, kā arī pamatvērtības un humanitāros principus.

18. Padome uzsver, ka Eiropas komandas pieeja palīdz demonstrēt ES vadošo lomu pasaulē, atbildību un solidaritāti. Padome atzīst visu Eiropas komandas dalībnieku nozīmīgo ieguldījumu, kas ir daļa no ES globālās atbildes reakcijas uz Covid-19.
19. Pašreizējā pandēmija ir parādījusi, cik globāla solidaritāte un daudzpusējas iestādes ir būtiskas pasaules veselībai, labklājībai un drošībai. Īpaši svarīgi ir arī pasākumi, ko veic valsts līmenī. Eiropas Savienība atbalsta ANO sistēmas svarīgo lomu tādas globālas reakcijas uz pandēmiju mobilizēšanā un koordinēšanā, kur priekšplānā izvirzītas cilvēktiesības. Mums ir kopīgi jānācās no gūtās pieredzes, lai nākotnē pasaule būtu noturīgāka. Atbalstot ANO ģenerālsekretāra aicinājumu "atjaunot vēl labākā stāvoklī" (*Build Back Better*), mēs kopīgi strādāsim, lai liktu pamatus atveseļošanai, kas veido ilgtspējīgu, vienlīdzīgu un iekļaujošu sabiedrību, un lai atjaunotos vēl labākā un zaļākā stāvoklī.
20. Padome turpinās sekot līdzī šim jautājumam un sniegt stratēģiskas norādes.
